

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (nionde avdelningen)

den 14 december 2023 *

”Begäran om förhandsavgörande – Jordbruk – Gemensam organisation av marknaden – Sockersektorn – Produktionsavgifter – Förordning (EU) nr 1360/2013 – Rätt till återbetalning av felaktigt inbetalda avgifter – Preklusions- och preskriptionsfrister – Rättskraften hos fastställandebeslut – Principerna om likvärdighet och effektivitet – Rättssäkerhetsprincipen”

I mål C-655/22,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Bundesfinanzhof (Federala skattedomstolen, Tyskland) genom beslut av den 1 juni 2022, som inkom till domstolen den 19 oktober 2022, i målet

I GmbH & Co. KG

mot

Hauptzollamt HZA,

meddelar

DOMSTOLEN (nionde avdelningen),

sammansatt av avdelningsordföranden O. Spineanu-Matei, samt domarna J.-C. Bonichot och L.S. Rossi (referent),

generaladvokat: N. Emiliou,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- I GmbH & Co. KG, genom D. Ehle, Rechtsanwalt,
- Europeiska kommissionen, genom A.C. Becker och B. Hofstätter, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

* Rättegångsspråk: tyska.

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av rådets förordning (EU) nr 1360/2013 av den 2 december 2013 om fastställande av produktionsavgifterna inom sockersektorn för regleringsåren 2001/2002, 2002/2003, 2003/2004, 2004/2005 och 2005/2006, av den koefficient som krävs för beräkning av tilläggsavgiften för regleringsåren 2001/2002 och 2004/2005 och av de belopp som sockerproducenterna ska betala till säljarna av sockerbetor med avseende på skillnaden mellan de maximala avgifterna och de avgifter som ska tas ut för regleringsåren 2002/2003, 2003/2004 och 2005/2006 (EUT L 343, 2013, s. 2).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan I GmbH & Co. KG (nedan kallat I) och Hauptzollamt HZA (Huvudtullkontoret, Tyskland) (nedan kallat tullkontoret) angående återbetalning av produktionsavgifter inom sockersektorn som felaktigt har inbetalats för regleringsåret 2001/2002.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Förordning nr 1150/2000

- 3 Artikel 2 i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1150/2000 av den 22 maj 2000 om genomförande av beslut 2007/436/EG, Euratom om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel (EGT L 130, 2000, s. 1), i dess lydelse enligt rådets förordning (EG, Euratom) nr 105/2009 av den 26 januari 2009 (EUT L 36, 2009, s. 1) (nedan kallad förordning nr 1150/2000), hade följande lydelse:

”1. Vid tillämpningen av denna förordning skall gemenskapens anspråk på egna medel enligt artikel 2.1 a i [rådets] beslut 2007/436/EG, Euratom [av den 7 juni 2007 om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel (EUT L 163, 2007, s. 17)] anses fastställda så snart som villkoren i tullföreskrifterna uppfyllts i fråga om bokföring av anspråksbeloppet och underrättelse till den betalningsskyldige om beloppet.

2. Fastställandet enligt punkt 1 skall anses ha skett dagen för bokföring enligt tullföreskrifterna.

När det gäller avgifter och andra anspråk inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden inom sockersektorn skall fastställandet enligt punkt 1 anses ha skett dagen för anmälan enligt föreskrifterna om sockersektorn.

Om denna anmälan inte uttryckligen föreskrivits, skall den berörda dagen anses vara när medlemsstaterna fastställer anspråken på de betalningsskyldiga, i förekommande fall i förskott eller som restlikvid.

...

4. Punkt 1 skall tillämpas när en underrättelse måste rättas.”

Förordning nr 1360/2013

4 I skälen 10–12 och 23 i förordning nr 1360/2013 anges följande:

”(10) [Genom dom av den 27 september 2012, Zuckerfabrik Jülich m.fl. (C-113/10, C-147/10 och C-234/10, EU:C:2012:591)] ogiltigförklarade domstolen ... [kommissionens] förordning (EG) nr 1193/2009 [av den 3 november 2009 om ändring av förordningarna (EG) nr 1762/2003, (EG) nr 1775/2004, (EG) nr 1686/2005 och (EG) nr 164/2007 samt om fastställande av produktionsavgifter för socker för regleringsåren 2002/03, 2003/04, 2004/05 och 2005/06 (EUT L 321, 2009, s. 1)] och förklarade att, vid fastställandet av den beräknade genomsnittliga förlusten per ton produkt skulle artikel 15.1 d i [rådets förordning (EG) nr 1260/2001 av den 19 juni 2001 om den gemensamma organisationen av marknaden för socker (EGT L 178, 2001, s. 1)] tolkas på så sätt att det totala bidragsbeloppet inkluderar det totala exportbidragsbeloppet som faktiskt har betalats.

(11) Följaktligen bör avgifterna i sockersektorn fastställas till rätt nivå. ...

(12) Eftersom metoden för att beräkna avgifterna för regleringsåret 2001/02 var samma som den som domstolen ogiltigförklarade, bör även produktionsavgifterna och koefficienten för tilläggsavgiften för regleringsåret 2001/02 korrigeras i enlighet med detta.

...

(23) Av rättssäkerhetsskäl och för att säkerställa enhetlig behandling av de berörda aktörerna i de olika medlemsstaterna, är det nödvändigt att ange ett datum då de avgifter som fastställs genom den här förordningen bör ha fastlagts ... Denna tidsfrist är dock inte tillämplig då medlemsstaterna enligt nationell lagstiftning är skyldiga att ersätta berörda operatörer efter detta datum.”

5 Artikel 1.1 i denna förordning har följande lydelse:

”Produktionsavgifterna inom sockersektorn för regleringsåren 2001/02, 2002/03, 2003/04, 2004/05 och 2005/06 ska vara de som anges i punkt 1 i bilagan.”

6 Artikel 2 i nämnda förordning har följande lydelse:

”Dagen för fastställande, som det hänvisas till i artikel 2.2 andra stycket i [förordning nr 1150/2000], av de avgifter som anges i den här förordningen, ska infalla senast den 30 september 2014, förutom när medlemsstaterna är förhindrade att respektera denna tidsfrist på grund av tillämpningen av nationell lagstiftning avseende återbetalning till ekonomiska aktörer av felaktigt inbetalda belopp.”

7 I artikel 3 andra, tredje och fjärde stycket i förordning nr 1360/2013 anges från och med vilka datum som de produktionsavgifter som anges i punkt 1 i bilagan till förordningen ska tillämpas avseende regleringsåren 2001/2002–2005/2006. Det anges i artikel 3 första stycket i förordningen att denna träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*, det vill säga den 20 december 2013.

Förordning (EU) 2018/264

- 8 Artikel 2.2 i rådets förordning (EU) 2018/264 av den 19 februari 2018 om fastställande för regleringsåret 1999/2000 av produktionsavgifterna och koefficienten för att beräkna tilläggsavgiften för socker och för regleringsåret 2000/2001 av produktionsavgifterna för socker (EUT L 51, 2018, s. 1) har följande lydelse:

”Skillnaden mellan de avgifter som fastställs genom [kommissionens förordning (EG) nr 2267/2000 av den 12 oktober 2000 om fastställande för regleringsåret 1999/2000 av produktionsavgifterna och koefficienten för att beräkna tilläggsavgiften för socker (EGT L 259, 2000, s. 29)] och [kommissionens förordning (EG) nr 1993/2001 av den 11 oktober 2001 om fastställande av produktionsavgifter för socker för regleringsåret 2000/2001 (EGT L 271, 2001, s. 15)] och de avgifter som föreskrivs i artikel 1 i den här förordningen ska återbetalas till de ekonomiska aktörer som har betalat avgifter för regleringsåren 1999/2000 och 2000/2001, om de inkommer med en vederbörligen motiverad ansökan.”

Tysk rätt

- 9 I 12 § punkt 1 mening 2 i Marktorganisationsgesetz (lagen om organisationen av marknaden), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet, föreskrevs följande:

”Bestämmelserna i [Abgabeordnung (skattelagen)] ... ska i tillämpliga delar tillämpas på avgifter för organisationen av marknaden som enligt de bestämmelser som avses i artikel 1.2 tas ut på produkter som är föremål för organisationen av marknaden, i den mån det i denna lag eller i bestämmelser som antagits med stöd av denna lag inte föreskrivs något undantag från dessa bestämmelser.”

- 10 I 169 § punkterna 1 och 2 skattelagen, i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet, föreskrevs följande:

”1) Fastställande av skatt och upphävande eller ändring av skatten är inte längre tillåtet när fristen för att fastställa skatten har löpt ut. ...

2) Fristen för att fastställa skatten är

1. ett år för konsumtionsskatter eller återbetalning av sådana skatter,

2. fyra år för skatter och återbetalning av skatter som inte utgör skatter eller återbetalning av skatter i den mening som avses i punkt 1 eller import- och exporttullar enligt artikel 4 led 10 och 11 i tullkodexen.”

- 11 I 170 § punkt 1 i denna lag föreskrivs följande:

”Fristen för fastställande börjar löpa vid utgången av det kalenderår under vilket skattskyldigheten uppstod eller en villkorlig skatt har blivit ovillkorlig.”

- 12 Enligt 171 § punkt 3 i nämnda lag gäller följande:

”När en ansökan om fastställande av skatt eller om upphävande, ändring eller rättelse av fastställandet av skatt inges med stöd av 129 § före utgången av fristen för fastställande, och detta inte sker inom ramen för ett förfarande för omprövning eller överklagande, löper denna frist inte ut i detta avseende före det att ett oöverklagbart beslut har fattats med anledning av denna ansökan.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 13 I omfattades, i egenskap av sockertillverkare, för regleringsåren 2001/2002–2005/2006, av systemet med produktionsavgifter inom sockersektorn, vilket föreskrivs i förordning nr 1260/2001.
- 14 Storleken på dessa produktionsavgifter fastställdes med tillämpning av de förordningar som antogs varje år av Europeiska kommissionen. För regleringsåret 2001/2002 fastställdes detta belopp sålunda med tillämpning av kommissionens förordning (EG) nr 1837/2002 av den 15 oktober 2002 om fastställande av produktionsavgifterna och koefficienten för tilläggsavgiften för regleringsåret 2001/2002 inom sockersektorn (EGT L 278, 2002, s. 13).
- 15 Tullkontoret fastställde i ett beslut av den 25 november 2002, som antogs med tillämpning av denna förordning, storleken på de produktionsavgifter som I skulle erlägga för regleringsåret 2001/2002 (nedan kallat beslutet av den 25 november 2002).
- 16 Genom dom av den 8 maj 2008, Zuckerfabrik Jülich m.fl. (C-5/06 och C-23/06–C-36/06, EU:C:2008:260), samt genom beslut av den 6 oktober 2008, Raffinerie Tirlemontoise (C-200/06, EU:C:2008:541), och beslut av den 6 oktober 2008, SAFBA (C-175/07–C-184/07, EU:C:2008:543), ogiltigförklarade EU-domstolen kommissionens förordningar avseende regleringsåren 2002/2003–2004/2005.
- 17 Genom beslut av den 27 januari 2010 avslag tullkontoret en ansökan från I om ändring av beslutet av den 25 november 2002.
- 18 Genom dom av den 27 september 2012, Zuckerfabrik Jülich m.fl. (C-113/10, C-147/10 och C-234/10, EU:C:2012:591), ogiltigförklarade EU-domstolen förordning nr 1193/2009, genom vilken kommissionens förordningar för regleringsåren 2002/2003–2004/2005 ändrades. Till följd av denna dom fastställde Europeiska unionens råd nya produktionsavgifter inom sockersektorn för regleringsåren 2001/2002–2005/2006 genom att anta förordning nr 1360/2013, i vilken avgifterna för dessa regleringsår sattes ned.
- 19 Den 18 december 2014 ingav I, med stöd av förordning nr 1360/2013, en ny ansökan till tullkontoret om ändring av avgifterna och om återbetalning av överskjutande belopp jämte ränta.
- 20 Genom beslut av den 28 januari 2016, vilket vidhölls efter ett omprövningsförfarande, avslag tullkontoret denna nya begäran med motiveringen att beslutet av den 25 november 2002 hade vunnit laga kraft.
- 21 Finanzgericht (Skattedomstolen, Tyskland) ogillade I:s överklagande av beslutet av den 28 januari 2016, med motiveringen att den retroaktiva nedsättningen av avgifterna enligt förordning nr 1360/2013 inte hade fått någon inverkan på det lagakraftvunna beslutet av den 25 november 2002, eftersom möjligheten till ändring av detta beslut uteslutande reglerades av nationell rätt.
- 22 Bolaget I överklagade domen från Finanzgericht till Bundesfinanzhof (Federala skattedomstolen, Tyskland), som är hänskjutande domstol i förevarande mål. Till stöd för sitt överklagande gjorde bolaget gällande att EU-domstolen i sin dom av den 19 december 2019, Cargill Deutschland (C-360/18, EU:C:2019:1124), bekräftade att det förelåg en rätt enligt unionsrätten till återbetalning av felaktigt inbetalda avgifter. Bolaget I har hävdat att det var först från och med

den dag då förordning nr 1360/2013 trädde i kraft som dessa avgifter kunde fastställas på ett korrekt sätt och att bolaget således först då fick möjlighet att utöva denna rätt till återbetalning. Rätten till återbetalning borde således inte vara beroende av ett upphävande eller en ändring av beslutet av den 25 november 2002. Bolaget I har härav dragit slutsatsen att effektivitetsprincipen utgör hinder för att tullkontoret återoppar nationella preskriptionsfrister och beslutets laga kraft.

- 23 Den hänskjutande domstolen finner att det föreligger osäkerhet om tolkningen av artikel 2 i förordning nr 1360/2013 och om förhållandet mellan den unionsrättsliga rättssäkerhetsprincipen och domen av den 19 december 2019, Cargill Deutschland (C-360/18, EU:C:2019:1124).
- 24 Den hänskjutande domstolen anser inledningsvis att unionsrätten inte reglerar villkoren för förfarandet för att ändra beslut om fastställande av avgifter som antagits med stöd av förordning nr 1837/2002 och för att inge en ansökan om återbetalning. Dessa villkor menar nämnda domstol är reglerade i nationell rätt, i enlighet med de förfaranderegler som föreskrivs där.
- 25 Enligt tillämplig nationell rätt har I inte rätt till återbetalning av felaktigt inbetalda avgifter. Beslutet av den 25 november 2002 har nämligen vunnit laga kraft och det är inte längre möjligt att ändra det retroaktivt, eftersom fristen för att fastställa produktionsavgifterna inom sockersektorn för regleringsåret 2001/2002 löpte ut i februari 2010, före antagandet av förordning nr 1360/2013. Enligt den hänskjutande domstolen är återbetalning av de felaktigt inbetalda avgifterna endast möjlig under förutsättning att en rätt till återbetalning följer direkt av unionsrätten, eftersom det i tysk rätt inte ges någon rätt till återbetalning av produktionsavgifter om det inte skett någon ändring av det lagakraftvunna förvaltningsbeslut där dessa avgifter fastställdes.
- 26 Den hänskjutande domstolen konstaterar vidare att en sådan rätt inte automatiskt följer av förordning nr 1360/2013, eftersom det inte klart framgår i vilka fall, och på vilka förfarandemässiga villkor, den retroaktiva rättelse som föreskrivs i denna förordning ska göras. Att en retroaktiv rättelse inte automatiskt medför en rätt till återbetalning kan även utläsas *e contrario* av artikel 2.2 i förordning 2018/264, som är tillämplig på regleringsåren 1999/2000 och 2000/2001, där unionslagstiftaren uttryckligen infört en sådan rätt, vilket skulle ha varit onödigt om denna rätt redan från början följde av ändringen av avgifterna.
- 27 Däremot finner den hänskjutande domstolen att en rätt till återbetalning av felaktigt inbetalda avgifter följer av kravet på att säkerställa den ändamålsenliga verkan av förordning nr 1360/2013, såsom den tolkats av EU-domstolen i dess dom av den 19 december 2019, Cargill Deutschland (C-360/18, EU:C:2019:1124), det vill säga att det endast är det korrekta avgiftsbeloppet som ska belasta sockerproducenterna. Den hänskjutande domstolen har tillagt att även om förfarandet och villkoren för återbetalningen, där preskriptions- och preklusionsfrister ingår, omfattas av nationell rätt, måste medlemsstaterna likväl iakttä principerna om likvärdighet och effektivitet, vilket innebär att det inte i praktiken får vara omöjligt för sockerproducenterna att ansöka om återbetalning. I förevarande fall ska utgången av fristen för fastställande av avgifter och den omständigheten att de därav följande uppbördsbesluten har vunnit laga kraft således inte hindra klaganden i det nationella målet från att utöva sin rätt till återbetalning.
- 28 Den hänskjutande domstolen anser emellertid att det råder osäkerhet om huruvida en sådan slutsats är förenlig med den allmänna unionsrättsliga principen om rättssäkerhet, såsom den tolkats av EU-domstolen i dom av den 13 januari 2004, Kühne & Heitz (C-453/00, EU:C:2004:17), och dom av den 20 december 2017, Incyte (C-492/16, EU:C:2017:995). Enligt fast rättspraxis innehåller unionsrätten i princip inte något krav på återkallelse av ett

förvaltningsbeslut som vunnit laga kraft, eftersom beslutets rättskraft, som det förvärvat efter det att en rimlig frist för att väcka talan löpt ut eller sedan rättsmedlen uttömts, bidrar till rättssäkerheten. Det följer dessutom av nämnda rättspraxis att ett förvaltningsorgan endast har en skyldighet att företa förnyad prövning av ett beslut om fastställande av avgifter för att beakta ett avgörande från EU-domstolen under förutsättning, bland annat, att en sådan ändring fortfarande är möjlig enligt nationell rätt.

- 29 Enligt den hänskjutande domstolen strider domen av den 19 december 2019, Cargill Deutschland (C-360/18, EU:C:2019:1124), mot denna rättspraxis, eftersom det i denna dom slås fast att det föreligger en rätt till återbetalning trots att det nationella förvaltningsbeslutet har vunnit laga kraft och preskriptionstiden för återbetalning av felaktigt inbetalda avgifter redan har löpt ut. Dessutom framhåller den hänskjutande domstolen att ändringen av avgifterna i det aktuella fallet skedde genom förordning nr 1360/2013 ungefär elva år efter det aktuella regleringsåret.
- 30 Enligt den hänskjutande domstolen uppkommer slutligen även frågan huruvida klaganden i målet vid den nationella domstolen vände sig till tullkontoret i tid för att erhålla återbetalning av de felaktigt inbetalda avgifterna och huruvida den frist som föreskrivs i artikel 2 i förordning nr 1360/2013, det vill säga den 30 september 2014, var tillämplig på sockerproducenterna. Den hänskjutande domstolen anser att denna frist, i enlighet med artikel 2.2 andra stycket i förordning nr 1150/2000, riktar sig till medlemsstaterna och syftar till att säkerställa att unionens egna medel ställs till kommissionens förfogande före detta datum. Även utifrån ett konstaterande av att denna frist inte gäller för inlämnandet av en ansökan om återbetalning av felaktigt inbetalda avgifter, kvarstår emellertid osäkerhet om inom vilken tidsfrist som en sådan ansökan ska lämnas in.
- 31 Det är mot denna bakgrund som Bundesfinanzhof (Federala skattedomstolen) har beslutat att vilandeförklara målet och att ställa följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:
- ”1) Ska artikel 2 i förordning nr 1360/2013 tolkas så, att den sockerproducent som vill ansöka om återbetalning av avgifter som felaktigt har tagits ut måste ha lämnat in sin ansökan senast den 30 september 2014?
- 2) Om den första frågan besvaras nekande: Har den behöriga myndigheten i ett fall som det förevarande (där ansökan om återbetalning av avgifter som fastställts i strid med unionsrätten men genom ett lagakraftvunnet beslut lämnats in först ett år efter det att en lägre koefficient med retroaktiv verkan fastställts genom förordning nr 1360/2013) rätt att neka återbetalning av produktionsavgifter som felaktigt tagits ut med hänvisning till de nationella bestämmelserna om [ett besluts] rättskraft och den frist för fastställande som enligt de nationella bestämmelserna gäller för beslut om fastställande av avgifter samt den unionsrättsliga rättssäkerhetsprincipen?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 32 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 2 i förordning nr 1360/2013 ska tolkas så, att fristen för att, med stöd av denna förordning, lämna in en ansökan om återbetalning av belopp som felaktigt betalats in i produktionsavgifter inom sockersektorn löper ut senast dagen för avgifternas fastställande, det vill säga den 30 september 2014.

- 33 För att besvara denna fråga ska det inledningsvis påpekas att förordning nr 1360/2013, såsom framgår av skälen 10 och 11 däri, antogs av rådet för att följa domen av den 27 september 2012, Zuckerfabrik Jülich m.fl. (C-113/10, C-147/10 och C-234/10, EU:C:2012:591). I den domen fann domstolen bland annat att den metod som kommissionen använt för att fastställa produktionsavgifter inom sockersektorn för regleringsåren 2002/2003–2005/2006 inte var korrekt och att de berörda sockerproducenterna följaktligen hade rätt att erhålla återbetalning av de belopp som felaktigt betalats in i sådana avgifter, jämte ränta. Enligt skäl 12 i nämnda förordning var den metod som använts för att beräkna avgifterna för regleringsåret 2001/2002 densamma som den som EU-domstolen underkänd, varför även produktionsavgifterna och koefficienten för tilläggsavgiften för detta år måste korrigeras. Nämnda förordning syftar således till att med retroaktiv verkan korrigera storleken på avgifterna för regleringsåren 2001/2002–2005/2006, i enlighet med den metod som EU-domstolen godkände i nämnda dom (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 december 2019, Cargill Deutschland, C-360/18, EU:C:2019:1124, punkterna 35 och 36).
- 34 Av detta följer, för det första, att förordning nr 1360/2013 genomför den rätt som sockerproducenterna har enligt unionsrätten till återbetalning av belopp som felaktigt betalats in i produktionsavgifter inom sockersektorn för regleringsåren 2001/2002–2005/2006, såsom denna tolkats av EU-domstolen. För att garantera förordningens ändamålsenliga verkan krävs således att dessa sockerproducenter faktiskt kan erhålla en sådan ersättning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 december 2019, Cargill Deutschland, C-360/18, EU:C:2019:1124, punkterna 37 och 38).
- 35 För det andra fanns det ingen möjlighet att utöva denna rätt till återbetalning förrän den dag då nämnda förordning trädde i kraft, det vill säga den 20 december 2013. Det var nämligen först efter det datumet som de behöriga nationella myndigheterna, efter det retroaktiva fastställandet av de nya produktionsavgifterna inom sockersektorn, kunde fastställa exakt hur mycket var och en av de berörda producenterna hade betalat in för mycket i form av sådana avgifter. Likaså var det först vid denna tidpunkt som producenterna kunde få kännedom om detta belopp och således med giltig verkan kunde inge en ansökan om återbetalning av dessa felaktigt inbetalda avgifter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 december 2019, Cargill Deutschland, C-360/18, EU:C:2019:1124, punkterna 40 och 41).
- 36 Vad gäller villkoren och fristen för att utöva rätten till återbetalning påpekar domstolen inledningsvis följande. I enlighet med artikel 1.1 i förordning nr 1360/2013 fastställs i punkt 1 i bilagan de nya produktionsavgifterna inom sockersektorn, uttryckta i form av ett belopp i euro per ton produkt, för varje regleringsår från regleringsåret 2001/2002 till regleringsåret 2005/2006. Vidare fastställs i artikel 2 i samma förordning, i princip, det datum som gäller för medlemsstaternas skyldighet att sätta in dessa nya avgifter på kontot för unionens egna medel. Slutligen anges i artikel 3 i förordningen de datum från och med vilka de nya avgifterna har retroaktiv verkan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 december 2019, Cargill Deutschland, C-360/18, EU:C:2019:1124, punkterna 42–44).
- 37 Det framgår närmare bestämt av artikel 2 i förordning nr 1360/2013, jämförd med artikel 2.2 andra stycket i förordning nr 1150/2000, att det datum som fastställs i den första av dessa bestämmelser, det vill säga den 30 september 2014, är den dag då medlemsstaterna i princip är skyldiga att fastställa de belopp som de betalningsskyldiga ska erlägga i enlighet med de nya avgifterna inom sockersektorn och sätta in dessa belopp på kontot för unionens egna medel, och inte den dag då sockerproducenterna senast kan lämna in en ansökan om återbetalning av

felaktigt inbetalda belopp. Såsom framgår av skäl 23 i förordning nr 1360/2013 ska den tidsfrist som fastställs i artikel 2 i denna förordning inte påverka de tidsfrister som föreskrivs i nationell rätt för återbetalning till de berörda ekonomiska aktörerna.

- 38 Det framgår av de ovannämnda bestämmelserna att förordning nr 1360/2013 ersatte bestämmelserna i de förordningar från kommissionen som fastställde storleken på produktionsavgifterna inom sockersektorn för regleringsåren 2001/2002–2005/2006, varibland förordning nr 1837/2002, med retroaktiv verkan från och med den dag då dessa förstnämnda bestämmelser blev tillämpliga, dock utan att reglera de förfaranden och regler som medlemsstaterna ska tillämpa för att säkerställa sockerproducenternas rätt att erhålla återbetalning av de enligt denna ändring felaktigt inbetalda avgifterna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 december 2019, Cargill Deutschland, C-360/18, EU:C:2019:1124, punkterna 45 och 53).
- 39 Av detta följer, för det första, att förordning nr 1360/2013 inte innehåller någon skyldighet för behöriga nationella myndigheter att återbetala nationella skatter och avgifter som har tagits ut i strid med unionsrätten, vid behov genom ändring av lagakraftvunna förvaltningsbeslut eller domstolsavgöranden om påförande av sådana skatter och avgifter, såsom i de mål som avgjordes genom dom av den 6 oktober 2015, Târșia, C-69/14 (EU:C:2015:662, punkterna 24–30) och dom av den 11 september 2019, Călin, C-676/17 (EU:C:2019:700, punkterna 24–29); den skyldighet som nämnda myndigheter åläggs genom denna förordning är i stället att genomföra en retroaktiv omvärdering av vissa medel som ingår bland unionens egna medel vilka dessa myndigheter har uppburit för unionens räkning och vilka unionslagstiftaren har beslutat om.
- 40 Nämnda myndigheter ska för detta ändamål således inte ompröva eller rätta, och än mindre upphäva, några nationella beslut om fastställande av pålagor och motsvarande uppbördsbeslut som antagits på grundval av de kommissionsförordningar som avses ovan i punkt 38, utan för var och en av de berörda sockerproducenterna beräkna skillnaden mellan de belopp som felaktigt inbetalats i avgifter i enlighet med dessa förordningar och de belopp som ska betalas i avgifter i enlighet med förordning nr 1360/2013, för att göra det möjligt för dessa producenter att med giltig verkan ansöka om återbetalning av detta belopp och därigenom säkerställa den sistnämnda förordningens ändamålsenliga verkan.
- 41 För det andra finner domstolen med beaktande av att förordning nr 1360/2013 inte innehåller några bestämmelser om de förfaranden och regler som medlemsstaterna ska tillämpa för att säkerställa sockerproducenternas rätt att erhålla återbetalning av felaktigt inbetalade avgifter att medlemsstaterna behåller rätten att tillämpa de förfaranderegler som föreskrivs i deras nationella rättsordning, bland annat i fråga om preskriptions- och preklusionsfrister, förutsatt att likvärdighetsprincipen och effektivitetsprincipen iakttas (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 december 2019, Cargill Deutschland, C-360/18, EU:C:2019:1124, punkterna 45 och 46 och där angiven rättspraxis).
- 42 För att iaktta dessa principer krävs det att dessa förfaranderegler varken är mindre förmånliga än de som avser liknande anspråk grundade på bestämmelser i nationell rätt (likvärdighetsprincipen) eller utformade på ett sådant sätt att det i praktiken blir omöjligt eller orimligt svårt att utöva de rättigheter som följer av unionsrätten (effektivitetsprincipen) (dom av den 19 december 2019, Cargill Deutschland, C-360/18, EU:C:2019:1124, punkt 47 och där angiven rättspraxis).

- 43 Vad gäller iakttagandet av likvärdighetsprincipen ankommer det på den nationella domstolen, som har direkt kännedom om de förfaranderegler som är avsedda att i nationell rätt skydda de rättigheter som enskilda har enligt unionsrätten, att försäkra sig om att de förfaranderegler som föreskrivs för genomförandet av den genom förordning nr 1360/2013 införda skyldigheten att återbetala felaktigt inbetalda avgifter inte är mindre förmånliga än de som är tillämpliga på liknande anspråk som grundar sig på nationell rätt (se, analogt, dom av den 14 oktober 2020, *Valoris*, C-677/19, EU:C:2020:825, punkt 29 och där angiven rättspraxis).
- 44 Vad gäller iakttagandet av effektivitetsprincipen framgår det av EU-domstolens fasta praxis att fastställandet av rimliga preskriptions- och preklusionsfrister i princip uppfyller kravet på effektivitet, eftersom detta utgör en tillämpning av den grundläggande principen om rättsäkerhet som skyddar både den berörde och den berörda myndigheten, även om utgången av sådana tidsfrister i sig kan hindra berörda personer från att helt eller delvis göra gällande sina rättigheter (dom av den 19 december 2019, *Cargill Deutschland*, C-360/18, EU:C:2019:1124, punkt 52 och där angiven rättspraxis).
- 45 EU-domstolen har i detta avseende slagit fast att den omständigheten att sockerproducenternas rätt till återbetalning av de felaktigt inbetalda avgifterna blir möjlig att utöva först den dag då förordning nr 1360/2013 träder i kraft innebär att nationella regler som föreskriver att preskriptions- och preklusionsfristerna för att ansöka om denna återbetalning löper ut före förordningens ikraftträdande gör att det i praktiken blir omöjligt att utöva rätten till återbetalning. Domstolen har därav slutit sig till att förordning nr 1360/2013, läst mot bakgrund av effektivitetsprincipen, utgör hinder för sådana nationella regler (se för ett liknande resonemang, dom av den 19 december 2019, *Cargill Deutschland*, C-360/18, EU:C:2019:1124, punkterna 55, 56 och 58).
- 46 Av detta följer att nationella förfaranderegler som är tillämpliga på återbetalning med stöd av förordning nr 1360/2013 av felaktigt inbetalda produktionsavgifter inom sockersektorn ska anses vara förenliga med effektivitetsprincipen när de innehåller rimliga preklusions- och preskriptionstider, under förutsättning att dessa frister börjar löpa då förordning nr 1360/2013 träder i kraft.
- 47 I det aktuella fallet hänvisar den hänskjutande domstolen i sin begäran om förhandsavgörande till bestämmelser i tysk rätt, nämligen 169 § punkterna 1 och 2 samt 170 § skattelagen, som föreskriver frister för att upphäva eller ändra skatter och vissa avgifter. Dessa tidsfrister är ett år respektive fyra år beroende på omständigheterna. Den hänskjutande domstolen har inte angett om det är någon av dessa frister, och i förekommande fall vilken av dem, som kan vara tillämplig på ansökningar om återbetalning med stöd av förordning nr 1360/2013.
- 48 Det ska i detta avseende emellertid erinras om att EU-domstolen till exempel har ansett att en nationell preklusionsfrist på tre år kan anses vara rimlig i den mening som avses i denna rättspraxis (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 december 2019, *Cargill Deutschland*, C-360/18, EU:C:2019:1124, punkt 52 och där angiven rättspraxis) och att en tidsfrist på ett år för att inge ansökningar eller väcka talan som grundar sig på ett åsidosättande av unionsrätten inte i sig framstår som orimlig, dock under förutsättning att den börjar löpa tidigast den dag då den lagstiftning som syftar till att få åsidosättandet att upphöra träder i kraft (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 oktober 2020, *Valoris*, C-677/19, EU:C:2020:825, punkterna 27 och 28).

- 49 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den första frågan besvaras på följande sätt. Artikel 2 i förordning nr 1360/2013 ska tolkas så, att den inte kräver att fristen för att, med stöd av denna förordning, lämna in en ansökan om återbetalning av belopp som felaktigt betalats in i produktionsavgifter inom sockersektorn, ska löpa ut senast dagen för avgifternas fastställande, det vill säga den 30 september 2014. Det ankommer på medlemsstaterna att i sin nationella rätt fastställa den tillämpliga fristen, med iakttagande av principerna om likvärdighet och effektivitet, med beaktande av att en tidsfrist på ett år inte i sig framstår som orimlig, dock under förutsättning att den börjar löpa tidigast den dag då förordning nr 1360/2013 träder i kraft.

Den andra frågan

- 50 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida förordning nr 1360/2013 ska tolkas så, att den utgör hinder för nationella bestämmelser som gör det möjligt för behöriga nationella myndigheter att avslå en ansökan, grundad på denna förordning, om återbetalning av felaktigt inbetalda produktionsavgifter inom sockersektorn, med åberopande av rättskraften hos de nationella beslut genom vilka storleken på dessa avgifter, före antagandet av nämnda förordning, fastställdes med tillämpning av förordningar från kommissionen som förordning nr 1360/2013 sedan har ersatt med retroaktiv verkan.
- 51 Det ska inledningsvis påpekas att det framgår av begäran om förhandsavgörande att den ansökan om återbetalning som I ingav inom ett år efter ikraftträdandet av förordning nr 1360/2013, det vill säga den 18 december 2014, avslogs av de behöriga nationella myndigheterna med motiveringen att beslutet av den 25 november 2002 om fastställande av storleken på de avgifter som I skulle betala för regleringsåret 2001/2002, vilket antogs av tullkontoret med tillämpning av förordning nr 1837/2002, hade vunnit laga kraft i februari 2010 vid utgången av de föreskrivna preklusions- och preskriptionsfristerna för att ansöka om ändring av beslutet.
- 52 I detta avseende räcker det att erinra om vad som bland annat framgår av punkt 45 i denna dom, nämligen att förordning nr 1360/2013, jämförd med effektivitetsprincipen, utgör hinder för en nationell lagstiftning med stöd av vilken en ansökan om återbetalning av produktionsavgifter inom sockersektorn, grundad på denna förordning, kan avslås med motiveringen att de beslut varigenom dessa avgifter fastställdes, före antagandet av nämnda förordning, har vunnit laga kraft.
- 53 Denna slutsats påverkas inte av principen om rättssäkerhet, vilken åberopats av den hänskjutande domstolen.
- 54 Visserligen följer det av fast rättspraxis att unionsrätten inte innehåller något krav på att ett förvaltningsorgan ska ha en principiell skyldighet att ändra ett förvaltningsbeslut som vunnit laga kraft, eftersom ett förvaltningsbesluts rättskraft, som förvärvas sedan en rimlig frist för att väcka talan löpt ut eller sedan rättsmedlen uttömts, bidrar till rättssäkerheten (dom av den 20 december 2017, Incyte, C-492/16, EU:C:2017:995, punkt 46 och där angiven rättspraxis).
- 55 Såsom framhållits ovan i punkt 40 kräver emellertid de behöriga nationella myndigheternas tillämpning av förordning nr 1360/2013 emellertid inte omprövning, rättelse eller upphävande av nationella beslut om fastställande av pålagor, såsom beslutet av den 25 november 2002, som antagits på grundval av förordningar från kommissionen vilka sedermera, med retroaktiv verkan, har ersatts av den ovannämnda förordningen. Rättskraften hos sådana beslut och uppbördsbeslut kan således inte hindra sockerproducenterna från att utöva den rätt till återbetalning av felaktigt inbetalda avgifter som de har enligt unionsrätten, i enlighet med hur denna rätt kommer till uttryck i nämnda förordning.

- 56 Mot bakgrund av vad som anförts ovan ska den andra frågan besvaras på följande sätt. Förordning nr 1360/2013 ska tolkas så, att den utgör hinder för nationella bestämmelser som gör det möjligt för behöriga nationella myndigheter att avslå en ansökan, grundad på denna förordning, om återbetalning av felaktigt inbetalda produktionsavgifter inom sockersektorn, med åberopande av rättskraften hos de nationella beslut genom vilka storleken på dessa avgifter, före antagandet av nämnda förordning, fastställdes med tillämpning av förordningar från kommissionen som förordning nr 1360/2013 sedan har ersatt med retroaktiv verkan.

Rättegångskostnader

- 57 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (nionde avdelningen) följande:

- 1) Artikel 2 i rådets förordning (EU) nr 1360/2013 av den 2 december 2013 om fastställande av produktionsavgifterna inom sockersektorn för regleringsåren 2001/2002, 2002/2003, 2003/2004, 2004/2005 och 2005/2006, av den koefficient som krävs för beräkning av tilläggsavgiften för regleringsåren 2001/2002 och 2004/2005 och av de belopp som sockerproducenterna ska betala till säljarna av sockerbetor med avseende på skillnaden mellan de maximala avgifterna och de avgifter som ska tas ut för regleringsåren 2002/2003, 2003/2004 och 2005/2006**

ska tolkas så,

att den inte kräver att fristen för att, med stöd av denna förordning, lämna in en ansökan om återbetalning av belopp som felaktigt betalats in i produktionsavgifter inom sockersektorn, ska löpa ut senast dagen för avgifternas fastställande, det vill säga den 30 september 2014. Det ankommer på medlemsstaterna att i sin nationella rätt fastställa den tillämpliga fristen, med iakttagande av principerna om likvärdighet och effektivitet, med beaktande av att en tidsfrist på ett år inte i sig framstår som orimlig, dock under förutsättning att den börjar löpa tidigast den dag då förordning nr 1360/2013 träder i kraft.

- 2) Förordning nr 1360/2013**

ska tolkas så,

att den utgör hinder för nationella bestämmelser som gör det möjligt för behöriga nationella myndigheter att avslå en ansökan, grundad på denna förordning, om återbetalning av felaktigt inbetalda produktionsavgifter inom sockersektorn, med åberopande av rättskraften hos de nationella beslut genom vilka storleken på dessa avgifter, före antagandet av nämnda förordning, fastställdes med tillämpning av förordningar från Europeiska kommissionen som förordning nr 1360/2013 sedan har ersatt med retroaktiv verkan.

Underskrifter